

INGEN KAN DRÆBE OG PARTERE EN VINDMØLLE SÅ BRUTALT OG KROPSLIGT SOM LEA PORSAGER

Den danske kunststjernes totalinstallation om vindenergiens skyggesider tilføjer så meget krop og fetich til den ellers tørre readymade-tradition, at man tror, det er løgn

Kunstkritik Bodil Skovgaard Nielsen

Tunger har fået et dårligt ry, efter en række seriekrænker med tilknytning til Socialdemokratiet har sluppet uforvarende kvinder på halsen.

Heldigvis har vi herhjemme en kunstner, der ser andre muligheder i det ru organ. Lea Porsager (f. 1981) har i flere år brugt tungelignende former til at forestille sig andre og vildere sanseligheder. For eksempel foran KØS i 2017, hvor hun lod tungeagtige miniaturer stikke op mellem fortovssten som en hær af savlende zombier. Eller på Arken i 2018, hvor skummadrasser indfarvet i lilla lignede kæmpetunger, der havde mæsket sig i brombær.

Hvor kønslæber eller forhud ville være mere kønnede former, har vi alle sammen en tunge – som så også kan ligne vulva eller penis efter forgodtbefindende. Det er en underlig kropsdel, der kan vride sig og skille alverdens smage fra hinanden, men også række ud og fornærme forbipasserende.

Porsager har en fornem portefølje bag sig med udstillinger i New York, London og Berlin og herhjemme på Statens Museum for Kunst, Brandts og Den Frie Udstillingsbygning. Senest har hun vist en anmelderrost udstilling om *Big Bang*-partikler og esoterisk spiritualitet på Museet for Samtidskunst i 2019, og hun har deltaget på den toneangivende internationale Documenta-udstilling.

Den udstilling, der nu vises på Charlottenborg, kommer direkte fra Moderna Museet i

Stockholm – for Lea Porsager spænder ikke bare kunstnerisk, men også geografisk bredt.

Tunger og vindmøller

Tungen er også indirekte til stede i Porsagers udstilling på Kunsthall Charlottenborg i København.

Men egentlig handler udstillingen »STRIPPED« om vindmøller. Porsager har lagt tre kæmpestore vinger fra de klassiske, hvide møller på gulvet i et nøgent udstillingsrum, hvor alle ikkebærende vægge er taget ned. Vingerne kan lige knap være der.

Vindmøller, hvor dansk et symbol er det lige? Vestas, vedvarende energi, en vidensnations stolthed. Porsager forklarede i en tale ved udstillingsåbningen, at vindmøller har været på nakken af hende hele livet. Hendes forældre havde grøn samvittighed over at have en mølle stående i baghaven, men Porsager havde mareridt om, at vingerne ville falde af og splitte huset ad.

Måske derfor har hun skåret de tre vinger i store stykker, så de ligner parterede lemmer – det må være Don Quijotes våde drøm. Men hver enkelt del antager, skilt fra helheden, en ny skikkelse. Snitfladernes form ligner pludselig dråber, bryster eller spidsede læber – mens de aerodynamiske rester set på langs har noget glat og muskulært, ja, tungeagtigt over sig.

Rockwool gone wrong

På vindmøllekirkegården må man ned i gulvhøjde for som en anden nekrofil at lure

på indmaden i de monstrøse skrog. De er hule, men et gulliggrønt vokslag klæber til indersiden. Det ligner både marmor – og en virkelig god syntetisk efterligning af marmor. Glasfibre er revnet midt over og glitrer nu som bjergkrystaller. Materialerne lokker på samme måde som rockwool; det bløde stof er ikke, hvad det ligner.

Der er noget kastraktionsagtigt over Porsagers mølledrab, men det enkle greb at få vingerne til at ligge slagne langs gulvet i stedet for at tårne højt op over mig gør det muligt at se den velkendte form med nye øjne. Uhyggen over at se det velkendte teknologiske vidunder omdannet til bras spreder sig. Det er som at bestige et bjerg for at se en smuk udsigt – for blot at opdage, at en losseplads fylder midt i horisonten.

Porsager fortalte også ved udstillingsåbningen, at hun er fascineret af vindmøllerne,

Vindmøllerne bedrog os med kætterske løfter, og Lea Porsager afslører, hvor gerne vi vil se forlystelsesparker midt i skrotbunker – hvor lette vi er at narre

fordi det klimavenlige symbol ved eftersyn ikke var helt så rent igen. Efterhånden bliver møllerne gamle og skal på forbrændingen, og arbejderne, der producerede dem, har fået kræft af kemikalierne. Vindmøllerne bedrog os med kætterske løfter, og Lea Porsager afslører, hvor gerne vi vil se forlystelsesparker midt i skrotbunker – hvor lette vi er at narre. For jeg vil jo lidt gerne have en møllevinge og/eller kæmpetunge med hjem.

Ænder og proptrækkere

På den måde er Lea Porsager en både fræk og sjov kunstner, der trykker på selv de velmenendes ømme punkter.

Jeg har til gengæld aldrig læst en appetitlig udstillingstekst om hende. Det har måske noget at gøre med, at der altid er referencer til både kvantefysik, kundaliniyoga, naturkatastrofer, tantra og religiøs ikonografi i hendes værker. Som pligtskyldig museumsgæst, der læser, hvad jeg bliver bedt om, kan en overlæst tekst om neutrino-partikler nemt få mig til at tro, at det visuelle må være lige så utilgængeligt.

Også på Charlottenborg er brochure- og vægtekster fuld af tunge sætninger som, at »I kernefysikkens nedstigning til materiens sub-atomare væv konfronteres mennesket radikalt med sin egen sansning«.

Det er sikkert fagligt imponerende, hvis man finder læsebrillerne frem, men som introduktion virker det fremmedgørende for selv en relativt indforstået som mig.

Porsagers videnskabsinspiration bliver

forklaret til døde, mens der andre gange undlades afgørende stikord.

Et videoværk viser for eksempel en vindmølletip, der står og dirrer lodret i luften som en vildfaren dillermand. Det er optagelser fra forskningscentret Risø, hvor møllen åbenbart skal igennem en såkaldt *Exiter*-maskine, der pirrer den, for at fungere optimalt. Det antyder et fuldstændig vanvittig overlap mellem liderlighed og ingeniørkundskab. Men hvor jeg får forklaringen på, hvad det er, der foregår med den erigerede mølle til en særvkning for pressen, er der ikke så meget som et skilt til andre gæster.

Den blanding af mangler og kryptiske teoretiske overbygninger gør udstillingen sværere, end den behøver at være. For Porsagers formsprog er i virkeligheden ret enkelt. Hun bruger skrammel, man kan genkende, og alle de mysterier, ens egne øjne opdager, virker lige så vigtige som komplicerede bagtanker.

En af mine yndlingsdetaljer er for eksempel, at de parterede vingers yderste stykker kan sættes sammen igen, hvis man fører en metalstang med en skrue ind i en anden dels åbning. Det minder om et ulækkert fact, jeg engang har hørt om ænder. Hanænder har et proptrækkerformet lem, så de kan skrue sig fast på hunnen ved parring, så hun ikke slipper væk.

Det er brutalt kropsligt og netop det, der gør Lea Porsagers kunst til noget særligt; ved første øjekast er vingerne rene og

blide, ved det næste er de fulde af vold og sår. Hun trækker på kunsthistoriens *readymades*, som man måske kender fra Joseph Beuys eller Marcel Duchamp, hvor en cykel eller gamle brædder skulle anfægte kunstinstitutionens grænser. Men hun tilføjer så meget krop og fetich til den ellers lidt vel tørre tradition, at man tror, det er løgn.

Perverteret pinsesang

I et af kunsthallens bageste rum hænger en forstørret stemmegaffel på væggen og rækker en metalunge ud. Torturinstrument eller grillaggregat? Ved siden af står en guillotinelignende stålkonstruktion, der indgyder lige så meget ærefrygt. Der, hvor det skarpe blad burde være, står i stedet en række ståldimser, der kunne ligne lat-tergaspatroner eller abnorme buttplugs.

Andre steder i udstillingen er knaldgule

Det er brutalt kropsligt og netop det, der gør Lea Porsagers kunst til noget særligt; ved første øjekast er vingerne rene og blide, ved det næste er de fulde af vold og sår

gymnastikmadrasser hæftet på væggene, og der er skåret aflange, skedeformede slidser i dem, som man kan kigge gennem. Ægte voyeurisme. Inde i mørket er der radioaktivt lysende skikkelser, der ved nærmere eftersyn ligner lårbensknogler og ribben. Alt, du kan bolle med, er muligvis også klamt.

Rummets vægge og vindmøllerne er ikke bare klædt af, *stripped*, som udstillingstitlen siger, perversiteterne vælter ganske enkelt frem. Barnets forestillinger om vindmaskinens kollaps er blevet til den voksnes *dirty* sexfantasier.

Fra det bageste rum gentager et kor af stemmer et ord, der lyder som »kom« i mere og mere ophidset tone, til de stopper lige før klimaks. En video viser nogle computernimerede alger eller mosvækster og klipper indimellem til dommedagslogans om pinse og tungetale: »*The mighty wind arrives at / Pentecost, day of the first fruits ... The cunt mills purr in forked / and flaming tongues.*«

Jeg kan ret godt lide Porsagers kryptiske apokalypsesprog. Møllevingerne har hun med samme sans for drama navngivet: »G.O.D. Generator. Organizer. Destroyer«. Hvad der umiddelbart kunne ligne en minimalistisk readymade, bliver et episk monster i hendes hænder.

Men det orgiastiske kor afspilles alt for højt over hele kunsthallen, så folk automatisk søger mod videorummet. Og jeg er ikke helt så sikker på, at de pixelopløste former på skærmen og den gentagende lyd kan holde til at være hovednummeret? In-

Lea Porsagers enkle greb at få vingerne til at ligge slagne langs gulvet i stedet for at tårne højt op over beskueren gør det muligt at se den velkendte form med nye øjne. Detaljer fra G.O.D. [GENERATOR.ORGANIZER. DESTROYER] på udstillingen STRIPPED, Kunsthall Charlottenborg, 2021. Foto: David Stjernholm

stallationer styrer lidt for hårdt efter at vise, at både planter og mennesker formerer sig.

De tyste og enorme affaldsvinger, derimod, er ikke så enkle. Måske fordi de foregår i den dimension, som Porsager manipulerer allerbedst; rummet omkring os, som du bliver nødt til at trække din krop af kød og blod rundt i, med alle dens åbninger og feromoner og savl. Vingerne er, som kroppen, ikke helt til at få hold på.

Så sæt dig på knæ foran de udskårne vindmøllestykker, inden du går helt ind til lyden. Prøv at modstå fristelsen fra de tusind tengers sang – det er lige i Porsagers parringsånd. Og meget bedre end straks at slippe tungekræfterne løs. Den slags kan vi lade Socialdemokratiet om.

bsn@information.dk

Lea Porsager: 'STRIPPED'. Kunsthall Charlottenborg til den 8. august.